

"Työmiehet, kyntäjät ja kaikki! Paimenet

Käsissänne on valoisamman tulevaisuuden avain.
— Kootkaa voimanne, sanokaa tahtonne."

Sanat ovat Suomen Sosialidemokraattista sosialidemokraattisen puolueitoimikunnan vappujulistuksesta t.k. 27 pñä. Kymmeniä vuosia on tätä julistusta työväki ja Suomen kansa saanut kuulla sosialidemokraattien taholta. Kymmeniä vuosia on työväki maassamme sosialidemokraattien johtomiesten julistuksen perässä kulkenut, uskonut, toivonut parempaa, mutta aina pettynyt. Jo keran saivat työväen johtajat täyden vallan käsiinsä. Heillä oli tilaisuus mahdollisuus hoitaa maamme asiat, mutta he johtivat työväen ja koko maan nykyhistoriamme häpeällisempään vaiheeseen — kansalaissotaan.

Kuusi vuotta sen jälkeen ovat he taas työväenluokkaa johtaneet, sillä lupauksia tehneet, mutta pulakauden tullen joutui työväki puutteeseen ja kurjuuteen, sillä se on sen vankin tuki. Asken loppuellakin eduskunnan istutuskautella se yritti hämätä työväen silmät sillä, että se teki eduskunnassa lakialoitteen, jonka suurin eicin sanottiin alentavan korkoprosenttia, mutta joka todellisuudessa tiesi vain sitä, että asetettiin komitea luonnollisesti riittävin palkkaeduin tarkkailemaan koron ottoa luotonantossa. Tämän aloitteen rahavallan porvarilliset tukijat kakistelematta nielevät, sillä sehän ei millään tavalla järkyttänyt heidän valta-asemaansa maassa, ja he myöskin ymmärsivät, että se olikin tehty vain toiselta puolen joukkojen sumutusmielessä ja toiselta puolen sillä oli tarkoituksena syyhytellä rahavallan tukipylväitä.

Sosialidemokraatti puhuu myöskin kirjalliseen jätetiedottomaan sivistyneistöön, pikkuporvariston ja talonpoikausluokkaan, kun se muutoin menee hukkaan. —

Millöin on sosialidemokraattisen puolueen johto vakavissaan yrittänyt taistella rahavallaa vastaan? Ei koskaan, sillä se on sen vankin tuki. Asken loppuellakin eduskunnan istutuskautella se yritti hämätä työväen silmät sillä, että se teki eduskunnassa lakialoitteen, jonka suurin eicin sanottiin alentavan korkoprosenttia, mutta joka todellisuudessa tiesi vain sitä, että asetettiin komitea luonnollisesti riittävin palkkaeduin tarkkailemaan koron ottoa luotonantossa. Tämän aloitteen rahavallan porvarilliset tukijat kakistelematta nielevät, sillä sehän ei millään tavalla järkyttänyt heidän valta-asemaansa maassa, ja he myöskin ymmärsivät, että se olikin tehty vain toiselta puolen joukkojen sumutusmielessä ja toiselta puolen sillä oli tarkoituksena syyhytellä rahavallan tukipylväitä.

Sosialidemokraatti puhuu myöskin kirjalliseen jätetiedottomaan sivistyneistöön, pikkuporvariston ja talonpoikausluokkaan, kun se muutoin menee hukkaan. —

kaiston sekä ryysyköyhälistön valjastamisesta kapitalismin vaunujen eteen, johon syyppäänä on kapitalismi. Aivan oikein, me myönnämme sen, mutta syyppäänä on juuri se sama kapitalismi, jonka palveluksessa ovat kaikki sosialidemokraattien puolueen päämiehet, jotka yhdessä porvarien kanssa pitävät nykyistä järjestelmää vallassa. Sen, että asia näin on, on sosialidemokraatti itse omilla palstoillaan äskettäin julkisesti todistanut sosialisti prof. Myyvalin suulla. Ja todellisuudessa jo se on selvä jokaiselle, joka käyttää kylmästi järjellään.

Samallaista sumuverhon vetämistä työväestöä silmille on koko sosialidemokraattisen puolueitoimikunnan vappujulistus alusta loppuun saakka.

Työmiehet, kyntäjät, ja kaikki! Teidän käsissänne on tosiaankin valoisamman tulevaisuuden avain. Marxilaisuuden valoisampaa tulevaisuutta on teille vuosikymmeniä saarnattu. Millöin on se teitä lähennellyt. Aina tuikean tullen on se ollut täydellisen avuton, tai johtanut kurjuuteen.

Työntekijät, valoisampi tulevaisuus on teillä käsissänne. Mutta teidän on heittävä näkemään, ettei vihan kyöväisi voita mittaan rakentaa. Kansan hyvinvointi ei voi perustua toisen kansan osan härsymyksiin. Kansakokonaisuuden hyvä on löydettävä ja työväen hyvinvointi löytyy myöskin samalla yhteistyöllä.

Luojan sormien lomitse.

Arki-ihmisen mietteitä. VI.

Kansa on lyönyt valtauspäälänsä Suomenlahdesta Jäämereen ja Pohjanlahtesta Karjalan salomaille. Näin se on rajoittanut itselleen maa-alan, jota se välttämättä katsoo omakseen. Kaikki, mitä näiden rajojen sisäin mahtuu, kuuluu kansan omistukseen, se on kansallisuusmaisuutta. Kansa on velvollisuutena on vaalia kansallisuusmaisuuttaan niin, ettei se vähehe asustaka kohden, vaan pikemminkin on lisääntymään päin. — Kansallisuusmaisuus voi olla joko kerälaakkeista tai tuottavaa. Edelliseen kuuluvat esim. mineraalirikkaudet, jälkimmäiseen kuuluvat taas esim. viljelysmaat, metsät, vesivoimat ja ennenkaikkea kansan työkyky. Kansa työkyky on lisäksi vielä sen luontoinen, että se, paitsi suoraan tuottaa, on välttämättä

tuon muun tuottavan kansallisuusmaisuuden ylläpitoon ja lisäämiseen.

kaupaksi ulkomaille, koska se muutoin menee hukkaan. —

Herää sitten kysymys, onko raha kansallisuusmaisuutta. Kuten tunnettua, on raha maksuväline, s.o. kuitti saadusta kansallisuusmaisuuden osasta tai kansallisuusmaisuuden tuotteesta. Näin ollen on raha vain silloin kansallisuusmaisuutta ja luonteeltaan kertakäyttöinen myös silloin kun se on saatu ulkomailta lahjaksi.

Tuottavan kansallisuusmaisuuden jakamisesta eri aloille on olemassa kaksi eri kantsantokantaa. Toisen mukaan on suositeltavaa siirtää laajaa kansallisuusmaisuutta, joka tuottaa ylijäämää niin paljon kuin suinkin, jotta tämä ylijäämä ulkomaille myytynä antaisi mahdollisuuden saada rahallista rahallista ostaa muita tuotteita, joista mahdollisesti on puute. Tämä kantsantokanta pakottaa suomaan melkein hoitoa ja puuteellisuutta. — Toinen kantsantokanta taas pyrki siihen, että kansallisuusmaisuutta on suositeltavaa, jotta se ei myytäväksi saadaan hinnaa, vaan tavallisesti vain tuotteita, jotka eivät kelpaa uudeksi kansallisuusmaisuudeksi. Tuotteita taas saa kansa kuluttaa vain niin paljon, kuin kansallisuusmaisuus kykenee tuottamaan, jotta ei jouduttaisi tuottavan kansallisuusmaisuuden ryöstämiseen. Jos tuotteista syntyy ylijäämää, niin tämä ylijäämä on koetettava saada

Puuta ja heinää

Metsähallituksen 75-vuotisjuhlassa on näytty puhutun paitsi puista myöskin heinistä.

Menneitä muisteltaessa on muistettu myöskin entisaajan metsäherroja ja tultu näitä verraneeksi nykyajan vastaaviin virkamiehiin Kehityksen on huomattu kuluneen hyvään suuntaan, entisaajan epäkansallista, suomen kieltä taitamattomasta, pöyhkeästä, kansaa halveksivasta »vomesstarista» on tullut kielellään ja koulutukseltaan suomalainen metsäherroja. Sikäli on myöskin kansan suhtautuminen häneen muuttunut: vormala katseltiin alta kylvien kylvien, metsäherroille ollaan avuliaita ja ystävällisiä.

Arvaamme, että kansan ja metsäherrojen yhteisessä hoidossa olevat metsäasiat sujuvat nyt entistä paremmin.

Tällaiset toteamiset eivät näytä olevan kaikkien mieleen. Muudan Helsingin Sanomien kirjoittaja, sanomme häntä tässä kaikella kunnioituksella Vanhaksi Herroksi, valittaa juuri sitä, että metsäherrojen yliopistokoulutus »poole» ruotsalaisuuden puolelta. Vanha Herro ei väitä

miehiä varten, nykyään virkamiesten kansaa varten. Nykyaikainen sekä teoria että kokemus pitää oikeana sitä, että kansa saa omakieliset ja kansan kielellä koulutetut virkamiehet. Riippuu siis siitä, missä nuo 13 % tulevat toimimaan, minkäkielinen heidän koulutuksensa on.

Leulomme, että he itsekin ajattelevat toimintansa juuri suomenkielisessä Suomessa, siellähän ne on metsät, ja lie nevät metsäherrojen toimipaikatkin. Jos niin on, niin on heidän opetuksensa ei sairaalla vaan terveellä pohjalla sikäli kuin se on suomenkielistä. Joten Vanha Herro suore syyttää suotta.

Helsingin Sanomilla ei näy olevan mitään sanomista Vanhan Herran väitteisiin. Sen edustaman puolueen päivillä on äskettäin tunnustettu, että nyt ei ole otollinen aika suomalaisuuksien ajamiseen. Me muistamme kuinka paksusti ja leveästi sama puolue vaalien alla ja ai-kaan lupaili jos mitään hyvää suomalaisuudelle. Vaalikampanjassaan oli suomalaisuuksyys hyvin otollinen, nyt ei kuulu olevan otollista edes yrittääkään lupauksiaan lunastaa.

Aika aikaa kutakin! Älkööt kansanvaltuustajat vihastuko, jos me puolestamme pidämme otollisena tässä puuta heinää puheessamme todeta, että jatkoyttä ovat kansalle taas sen ritarit syöt.

Niklas.

kommentavat karjansa kadulle.

Toukokuun 1 päivänä lähtee työväki kadulle »osoittamaan mieltään». Sen lähettyvä siinä sosialidemokraattien puolueen »pomot». Milla »mieltä» osoittavat nuo pomot itse kommentaamaan työväen kadulle? Näin he ajattelevat:

»Lähetämme massan kadulle — massan, joka ei mitään tiedä siitä, mitä se usko toivovansa, joka ei näe sitä pelosta itse työväkeä vastaan, joksä olemme työväenliikettä kehittäneet. Tyhjin vatsoin ja tyhjin aivoin tulee massa marssimaan komennuksemme mukaan, katuja pitkin, kokoushuoneustojen vaalikarjaa varten valmistetuille pahoille. Se luulee marssivansa omasta tahdostaan, mutta sillä ei ole mitään tahtoa — se ei kykene ajattelemaan, vaan ainoastaan uskomaa — meihin, tietysti! Moititaan uskontoa kykenemättömäksi luomaan ihmisten mieliin selvyyttä, ja moititaan pappeja siitä, etteivät elä niinkuin opettavat.

Mutta tarkatkaa Marxin ylipappeja ja niiden apulaissarnaajia. Loistopapilleistoaan — OTK:n ja Elannon palatoista — saapuvat he komeissa autoissaan kokouspaikkoihin karjaansa johtamaan. Kuluneisiin vaaleihin puettuna, seisovat aliravut joutok ja ihmettelevät moista loistoa. Ne eivät oivalla, että tuo loisto on suurimalta osaltaan heidän omien kassakurien luoja. Ne eivät muista, paljonko ne ovat maksaneet tuon loiston luomiseksi, eivätkä aavista, että loiston tarkoituksena on vain houkuttaa ni-

itä edelleenkin maksamaan — että se, joka kieltäytyy yhä edelleen vain maksamasta, tuomitaan, ja se, joka ei enää pysty maksamaan, unohdetaan. Moneen kertaan palaavat sitten väsyneet ihmiset köyhiin koteihinsa, joissa kurjuus vallitsee, kun taas »pomot» istuvat aistikkaasti ja runsaasti kalattuihin pöytiin loistohuoneustoihinsa.

Työläinen! Saarnataan Sinun olevan isänmaata vailla ja että Sinun tulisi kieltäytyä siitä, minkä olet hikoillen luonut.

Mutta missä olisivatkaan tänään kaikki nuo ihmisieluun luomat ihanat suunnitelmat, ellet Sinä olisi niitä käsiäsi voimalla silmilläsi nähtäviksi toteuttanut? Katso kaupunkien talojen massoja ja maaseudun viheriöitä pelloja — ne ovat isänmaasi, jonka sinä olet luonut, kulttuurisi, jonka olet rakentanut, ja niihin olet osallinen sillä oikeudella, joka johtuu työn kunnista.

Vapautta on sinulle saarnattu jo vuosikymmeniä. Ja kuitenkin seisot tänään vapautta enemmän vailla kuin koskaan ennen — häviät massaan, joka sinut sitoo.

Hakaristin taistelu on Sinun taistelusi, mutta sitä Sinä et vielä käsitä, koska johtajasi eivät halua, että oppisit sen ymmärtämään. Mutta hakaristin taistelu on oikeuden ja työn kunnian puolesta tuleen raivaamaan Sinulle tien siihen asemaan, joka kuuluu sinulle, jonka työtoimikunnan tarmo on sukupolvi sukupol- sen tarkoituksena on vain houkuttaa ni-

taa huolehtimaan ensikädessä elintarvike- tuotannosta ja menipolustamaan kansallisuusmaisuuden käyttöä. — Nämä kantsantokannat vaikuttavat tietenkin talouspolitiikkaan ja kansan taloudelliseen ajattelutapaan. On siis kysymys siitä, ajatteleeko ja toimiko Suomen kansa suurin piirtein niinkuin puutarakauppias vai niinkuin maanviljelijä. Aikaisempina vuosikautina kansa ajatteli niinkuin maanviljelijä, ja siitä johtuu, että Suomi vieläkin on maanviljelysmaa. Mutta nyt näyttää ajattelutapa olevan vahvasti kääntymässä siihen suuntaan, että suomalaisen aikaa ajatella kuten puutarakauppias.

Onko tämä ajattelutavan muutos kaitsottava edistyskeksi vai vahingoksi? Vastauksen voi antaa vain miettimällä seuraavaa ysymystä: **Kumpi ajattelutapa taloudellisesti seurauksien takaa paremmin Suomen kansalle ja sen kansalliselisivistykselle säilymis- ja kehittymismahdollisuuden?**

— *

Pelto vaatii hoitoa. Maamies kulkee pellonsa piennarta ja tutkii työssä tuloksia. Tutkii, onko missä parantamista, voidakseen tulevassa vuonnassa saada huomioon. Mutta hän suuraa myös tarkkaavasti, millepää hartaudella, ilmojen vaihteilla. Riippuahan hänen satons suuruksi osaksi siitä, ovatko ilmojen halit hänelle suosiolliset. Maamiehen työ on siten, enemmän kuin kenenkään

— —

Poika perii isänsä peliot. Isän koke- mukset apunaan hän jatkaa tämän työn lisäen tarpeen tullen sarkojen lukua. Polvesta polven voi tila näin pysyä samassa suussa, polvesta polveen siirtyvä kokemus, työväen, elämäntalou- vus, ja niistä hioutu ja muokkautuu miehen luonne, syntyy kansanmiehen omalaatuinen tyyppi, jonka ympäristöä syntyyvät kansallisen sivistyksen alkuetäijät.

Pulpahtaa sitten mies ja valin kaksi talosta ja toisesta opintilei. Ilmestyvät opinahjojen ääreen ulkonaisesti hio- motomia mutta sitä elinvoimaisimpina antaakseen uutta kansallista voimaa kii- vinen kirjatielöjen pariin. — Sinne puola- vat kuin mehevät rypäle rusinalaai- koon.

— —

Maamies ei laske askeleitaan. Työ itse palkitsee vaivamäärät, ei useinkaan run- (Jatk. siv. 2.)

SKJ Jäsenenille!

Kuten jokainen jäsenemme tietää ja on itse sanomalehdistä lukenut, ovat meistä ja järjestystämme Helsingin Sanomat ja Suomen Sosialidemokraatti ynnä luonnollisesti pitkä liuta puoluelehtiä maaseuduilla kuorossa levittäneet valheita tietenkin sinä mielessä, että ovat uskonet voivansa näillä valheilla meitä häpäistä.

Tämä ei ole mitään outoa, sillä tällaisten »arvovaltaisten» ja luon- nollisesti »laillisuuden kannattajien» koko olemassaolo perustuu valheelle. Me tulemme samallaisia halpamaisia hyökkäyksiä kokemaan vastakin.

Luonnollisesti kavalat, valheelliset parjaukset todistavat yhteiskun- nallisten olojen mataluutta, itsekin ja moraalien puutetta. Nämä rikok- set kiihdyttävät kansan hyviä aavioja, ne jos mitkä ovat kiihoituslain- alaisia rikoksia, sikäli kun sillä on todellinen kiihoituksen estämistä tar- koitetta.

Riippumatta siitä, reagoiko yhteiskunnan ja viranomaisen oikeus- tajunta tässä tapauksessa, meidän järjestön jäsenen on pysyttävä kyl- minä. Käyttäkoot nykyiset »arvovaltaiset» arvovallansa ja aseimensa säilyttämiseksi minkälaisia valheita tahansa, palkitkoot runsaine rahan- vallaan tuottamien varoineen samaan traktiokseen miten paljon provo- kaattoreita tahansa, meidän on säilytettävä malttimme.

Meidän työemme tarkoituksena on kansamme herätys uusiin näkemyk- siin, uuteen elämään, jossa tasapaino ja hyvinvointi vallitsevat. Me tiedä- me, että meidän työemme vie pitkän ajan ja että vastuksemme nykyisen valhejärjestelmän taholta tulee vielä paljon suuremmaksi ja häikäilemättö- mämmäksi.

Meidän on torjuttava katalatkin sivuhyökkäykset rauhallisella esiin- tymisellämme. Entistä tiiviimmin on meidän suljettava rivimme kaikelta vierailta, vastustajiemme palkkaamien provokaattoreiden yritykset so- luttautua joukkoomme on meidän heti aikuunsa torjuttava.

Näin tulemme me kansamme herätystyössä varmasti onnistumaan ja täyttämään epäitsekkuutta ja vastuunalaisen tehtävämme, jonka olemme itsellemme silyttäneet.

Kansamme suurimman taistelun kynnyksellä meidän asiamme on pysyä rauhallisina, riehukoot intohimojen ja valheitten laineet miten korkealla tahansa.

Aattemme tulee voittamaan, Suomen työväkevä kansa heräämään ja rupeaa vaalimaan elinperuun ja sitä tietä luo tien uuteen elämään.

Frangilainat ja vastuuntunne.

Mietteitä Kauppalehden kirjoituksen johdosta.

Pääkirjoituksessaan »Frangilainakysy- myksen ratkaisu» on »Kauppalehti» pa- hoillaan siitä, että erinäiset lehdet ovat väittäneet sitä »vain rahamaailman ja suurteollisuuden» etujen puoltajaksi.

Emme tiedä, laskeeko Kauppalehti meitäkin »noiden »erinäisten» lehtien joukkoon, mutta olemme joka tapauk- sessa sitä mieltä, että juuri k.o. kirjoi- tus uudelleen kerran todistaa tuon väitteen paikkansapitävyyden.

Emme ihmettele, jos Kauppalehti myöskin laskee meidät niihin »jotka aina vain puhuvat valtion avusta» — s.t.s. niihin, jotka vaativat veronnaksajien kannettavaksi kaikkien yksityisten teke- mien erehdyksien seuraukset.

Tässä suhteessa Kauppalehti kyllä suuresti erehtyy. Olemme ankarimmin- kin kuin Kauppalehti vastuuntunnon ja yksityisyyttelijäisyyden kasvattamisen välttämättömyyden kannalla.

Mutta olemme hieman eri mieltä siitä, kenellä tulisi ennenkaikkea vaatia riit- lävä vastuuntunto:

Erinäiset luottolaitokset ovat välttämättä maanviljelijöillemme lainoja kulta- ehdolla. Tämän ne ovat tehneet ansai- takseen välityspalkkioita. Ansaitakseen mahdollisimman paljon välityspalkkioita ovat ne välttäneet mahdollisimman pal- jon tällaisia lainoja.

Suurimmalla osallaan ovat nämä lainat sittemmin osoittautuneet ottajiilleen niin tuhoisiksi, että viimeainnut niihin joukkoihin sortuvat. Tilanteen kehittyä yhteiskuntarauhaa vaarantavaksi, on katsottu välttämättömäksi turvautua »valtion kaikkivoipauteeseen» — s.o. veronnaksajien. Emme voi pitää maanvil- jelijäin joukkosortumista enempää kuin veronnaksajien pakottamista maksaa- maan toisten velkoja minään ihadutta- vana ilmiönä.

Näitten ilmiöitten aikaansaattamisesta moitti Kauppalehti lainantottajien »ke- vitysmielisyyttä». Me taas siitä himoimme nyt, jotta ovat välityspalkkionhoimista käyttäneet hyväkseen tuota kevytmieli- syyttä. (Jatk. siv. 3.)

VIIKON UUTISIA

Ylläolevalla otsikolla tulee »Herä Suomi» joka numerossaan julka- semaan lyhyen yhteenvedon viikon tärkeimmistä tapahtumista kotimaassa ja ulkomailla. Leikkaamalla ja säilyttämällä ne, voi lukija vuoden loppuun mennessä muodostaa itselleen hyvän hakemiston, joka antaa hänelle supean yleiskuvan yleisistä asioiden kulusta koko vuoden aikana.

KOTIMAA.

20.4. Lapuan työväenyhdistys on lak- kautettu. Pesä on samalla määrätty val- tion puolesta suorustiltaan.

20.4. Taavi Komonen on voittanut Bostonin maratonin.

20.4. Nuorten maatalouskerhoilaiten viimevuotinen viljelysvuotto oli yli 5 milj. mk.

20.4. Setelistö on pienentynyt 18.2 milj. mk.

20.4. Viron vapausseurien keskusjoh- don asialapaperit ilmoitetaan löydetyn Tal- linnassa. Nyt pitäisi »vallankaappausai- keiden» viimeinkin selvitä.

20.4. Metsähoitolaitoksen 75-vuotis- juhla viikko on päättynyt.

20.4. Turun hovioikeus on antanut päätöksen suuressa vakolijutussa. 26 vuotiaaksi sai tuomionsa Marija-Emma Schul sai 8 v. kuritushuonetta. A. O. Ja- cobson 5 v. kuritushuonetta, toiset vä- heemmän.

20.4. Urheiluliitto lähettää joukkueen EM-kilpailuihin Torinon.

20.4. Suomen Joutsen on kutsuttu ensi- talveksi Australiaan.

20.4. Prof. Brotherus on julkaissut tut- kimuksensa parlamentaarista vaali- järjestelmästä.

22.4. Suomi vaatii Ruotsin lisäämään tuontiaan täältä.

22.4. Urheiluliitto kohdistaa päähuo- mionsa ensi kesän aikana valmennus- työhön.

23.4. Mootorialkohoon sekoituspakko saataneen Suomessa lähiaikoina järjes- tetyksi.

23.4. Salmien kirkkunnantoumari ase- tetaan jälleen syytetteseen.

24.4. Eduskunnassa oli eilen pitkä väit- tely maatalouspuolan torjumisesta. IKL:n maatalouslakialotteet suodittiin täydelli- sesti. N.k. rasvalaki hyväksyttiin lopul- lesi 93 äänellä 85 vastaan.

24.4. Oppikoulujen oppilasmäärä on vä- hentynyt lukuvuonna 1932—1933.

25.4. 4—5 milj. vuosittain istutetaan maassamme kevätukuisten kalojen poi- kasia.

25.4. Invaliidien Huoltoyhdistys on harjoittanut laajaa hurjausta.

25.4. Lumisade Pohjois-Suomessa on keskeyttänyt liikenteen.

25.4. Suomi tai Italia saanee olympia- laiset kisat v. 1940.

26.4. Jääkäririkatit liput luovutet- tiin eilen juhallisesti sotamuseolle.

26.4. Korkeimman oikeuden äänestys- pöytäkirja on julkaistu. Oikeusneuvos Fa- gerström ehdotti kaikkein alimpia ran- gaistuksia.

26.4. Asutusjoiminnan jatkuvaisuutta piivävat maataloustuottajat kokouksessaan erikoisen tärkeänä. Valtiovalan on ta- louspolitiikkansa kiinnitettävä huomiota rahanarkkinaan helpottamiseen. — Aut- taneeko maanviljelijöitä »huomion kiin- nittäminen».

Sanomalehdistö — valheitten levittäjänä.

On tunnettu asia, että meidän sanomalehdistömme rehellisyys on kyseenalaista. Tuskin on maassamme lehteä, joka ei sille epämieluisia asioita värittäisi omaksi hyväkseen. Sen lisäksi turvautuvat lehdet suoranaisiin valheisiin ja käyttävät niitä häikäilemättömästi ja mikä ikävintä tähän rikokseen ovat syypäitä ennen kaikkea juuri meidän suurimmat ja enimmäin levineet lehtemme, jotka julkisuudessa tahtovat erikoisesti loistaa *tasapuolisuudellaan ja hyvien asioiden ajajina*. Mutta asia sittenkin lienee niin, että tällaiset lehdet ovat voineet menestyä *juuri taktikoinnilla, kieroilemalla ja suoranaisella valheella*. Ne ovat täten lukijoitensa ja kansan pettäjät. Tällaisten lehtien edustama kanta ja ennen kaikkea heidän ajamansa asia on niin pimeä, ettei sitä voida rehellisyyden pohjalla ajaa. Näille lehdistö kelpaavat kaikki keinot, kunhan he vaan voivat kiinnittää niillä ihmisten huomion toisaalle ja siten salata omat pimeät, itsekkäät pyrkimyksensä. Näin on onnistuttu kutomaan valheidenverkko kansalaisten silmille.

Tällainen menettely saattaa tietenkin onnistua pitemmänkin aikaa, mutta enemmän tai myöhemmin valhe paljastuu ja pimeät voimat joutuvat tilille.

Tällaisiin mieltelmiin joutuu jokainen, joka kylmästi, silmät avoimina seuraa sanomalehdistömme toimintaa. Meillä on syytä tällä kertaa erikoisesti katoa asiaan näiden valheitten vuoksi, mitä meidän toiminnastamme levitetään. Meidän järjestöstämme on kerrottu, että se on hajomistilassa, että keskuudessamme tapellaan ja riidellään, että me olemme koonneet suuria summia rahaa, mutta että ne ovat väärin käytettyä ja että tilimme ovat epäkuunnossa. Tällaisten valheitten levittämiseen ovat antautuneet näinä päivinä mm. sellaiset meidän päälehtemme kuin *Helsingin Sanomat* ja *Suomen Sosialidemokraatti*, lehdet, jotka erikoisesti kerskuvat *tasapuolisuudellaan, edistyksellään, laillisuudellaan ja tietysti — kansanvallallaan*.

Syytöksissä ei luonnollisesti ole siteksikään totta. Totta on, että meidän joukkoomme kuten aikaisemminkin soluttautui äskettäin provokaattori tai ehken provokaattoreita, jotka ovat tulleet joukkoomme myyrän työtä tekemään ja onnistuneet saada hämähäiksi eräitä meidän heikompia jäseniämme ja yhdessä katalia aikeita suorittamaan. Kun tällainen provokaattori, kun hän on itsensä paljastanut, viskataan apureineen kylmästi yli laidan, niin silloin nämä luonnollisesti menevät *työnantajansa luo*, esim. niitten lehtien toimituksiin, joille tällaisten palvelus näyttää olevan elinehto. "Katala katalan löytää, koira koiran tuntee", sanotaan. Kun näillä hylkiöillä ei ole meidän järjestössämme enää mitään mahdollisuuksia, niin luonnollisesti ei ole enää heillä muuta tehtävää, kuin koettaa julkisuudessa hävittää ja parjata meitä niitten kautta, joille vielä heidän apuna kelpaa. Kansa osaa reagoida oikein tällaisissa tapauksissa, se inhoo pettureita, mutta näillä näköy olevan omat joko julkiset tai salaiset tukijansa riippuen olosuhteista.

Tässäkin tapauksessa olisivat Helsingin Sanomat ja Suomen Sosialidemokraatti saaneet poliisiltakin oikeat tiedot tai olisiko niin, että nämä lehdet *vasten parempaa tietoa* olivat valmiit puheena olleet valheet julkaisemaan. Nämä lehdet tiesivät kyllä kertoa, että poliisi selvittää asiaamme. Mutta poliisi tietää myöskin, että järjestöstämme viskattu hylkiö ensi kerralla poliisille kerrottuaan samat valheet kuin mainittujen lehtien toimituksillekin, toisella kerralla jäivät poliisikamarin tulematta, paitsi yksi, joka ilkei sinne vielä tulla ja — *peruutti kaikki omat ja "lovereinsan" ilmoitnot ja vieti päälle päätteeksi poliisikamarissa pyysi tekoansa anteeksi*. Elleivät mainitut lehdet tätä asiaa käännettä tunteneet, niin on anteeksiantamaton virhe näin "arvokkailta" lehdistä olla ottamatta selvää asioista, mikä niin helposti olisi ollut saatavissa. Mutta pelkäämme pahoin, ettei sitä käännettä haluttu, sillä uutiset olisivat silloin jääneet julkaisematta ja tulee väkisten epäily — *rahat olisivat menneet hukkaan*.

Meillä laaditaan lakeja eduskunnassa lakkaamatta. Mutta sellaista lakia, joka estäisi valheitten levittämisen, ei liene vielä laadittu ja ehkä ei siinä suhteessa tunneta tarvettaakaan. Tai olisiko asia niin, että meillä on jo olemassa laki, joka ulottuisi tällaisiin tapauksiin, mutta lainvalvojien oikeustajunta ei reagoi tällaisissa tapauksissa niin voimakkaasti, että syntyi halu ojentaa näin syvälle langennutta ja rikoksen tehnyttä. *Sanomalehdistön moraliin ja toverikuriin on turha vedota, sillä se on täysin turhunut eikä reagoi*. Päinvastoin me emme suurestikaan erehtyne, jos otaksomme, että tässäkin tapauksessa Helsingin Sanomat ja Sosialidemokraatti saavat apulaisia. Näitten valheutiset herkkupaloina rupeavat kiertämään maaseutulehdissä ja luonnollisesti mainitut lehdet sitä tarkoitivatkin. Silloinhan he vasta katsovat onnistuneensa parjauksessaan ja kansan petämisessä eikä vaivannäöt ja "mahdolliset palkkiot" ole hukkaan juosset. Täytyyhan "arvovaltaiten" työn totuttaa tuloksia.

Suomen Kansan Järjestö on syntynyt nykyisen järjestelmän kiroissa ja juuri niitten vaikutuksesta. Järjestelmä, joka sallii suurien vääräyksien tapahtuvan, jonka tukipylväät perustavat hyvinvointinsa yhteisen kansan kärsimyksiin ja sen pettämiseen, kantaa kuitenkin samalla *idän uuteen elämään*. Työväkevä kansa vähitellen herää, viskaa kahleensa ja silloin eivät enää auta nykyisen järjestelmän hyödynnättöjät paremminkaan paljattujen provokaattorien palvelukset.

Lopuksi tahdomme kehottaa kaikkia kansalaisia, niitkin, jotka nykyisen järjestelmän säilyttämiseksi ovat valmiit mihin tahansa, mutta ennen kaikkia omia järjestöme jäseniä, kavahtamaan provokaattoreita. Te järjestöme jäsenet tiedätte, että markkinoilla ja yleensä rahavallan taholla on ennenkin tullut joukkoomme myyräntöy tekijöitä. Ne tulevat ystävinä, veljeilevät kanssamme kavaluus mielessä, tarkoittavat vain paljasta pahaa Teille itsellenne ja koko järjestöllemme. Varokaa pettureita!

Meidän järjestöme on kipeä pala nykyisen järjestelmän tukijoille. Me tahdomme hävittää kansamme raastavan rahavallan, kansainvälisen juutalaisuuden palvelot, poistaa kansakuntaamme raatelevan työttömyyden, joka maamme luontoisten rikkauksien ja kansalaisten työkyvyn turvin

KANSALLISEN KULTTUURIMME KUVASTIN.

Todellista isänmaallisuutta kehittäminen muistamalla esi-isämme kulttuurista rakentavaa työtä ja sen tuloksia. — Kuluvan vuoden aikana tulee "Heräa Suomi" joka numerossaan julkaisemaan sanottuun päämäärään tähtäviä varten sopivia, todellisesti arvokasta historian, uskonnon, tieteiden, taiteen, teknikan, perintötapojen mm. avulla, ottamaan yhteyttä toimitukseemme.

Tilastojen mukaan maksavat meillä velkaantuneet maanviljelijät keskimäärin korkoa 50 % puhtaasta tuotosta. Työn ryöstö koron muodossa on kehittynyt meillä huippuunsa. Koko n.k. rahavallan hyvinvointi perustuu työn ja omaisuuden saalistukseen rahan voimalla, joihin ovat olleet antavat täydet mahdollisuudet ja siksi juuri nykyisen järjestelmän hyödynnättäjät koettavat kaikin keinoin säilyttää olevat olot.

Tämä rahavallan saalistuspolitiikka koittu meillä ennen kaikkea maamme suurimman työväkevän luokan, talonpoikaistalouden turmoksi.

Suomen talonpoikaista on ennenkin ryöstetty, tosin ryöstö oli tällöin verojen ja muiden maksujen muodossa, joita vallassaolijat koettivat aina mahdollisuuksien mukaan kiskoa. Mutta pyrkimys oli joka tapauksessa sama. Sitä järjestelmää tahdottiin luonnollisesti sen näitöiden taholta sokeasti pitkiä mahdollisimman kauaan. Mutta kehitys kulki eteenpäin ja olot luonnollisesti pakenivat. Sama tulee olemaan kehityksen kulkuna nytkin. Suomenlaisen talonpojan samoinkuin muutenkin työväkevien työn ryöstö tulee loppumaan silloin kun Suomen kansa herää vaalimaan elinotunsa.

Kuvauksena siitä, mitä suomalainen talonpoika on saanut kokea ja muokallaisia kärsimyksiä kantaan, olemme lainanneet allaolevat kappaleet J. R. Danielson-Kalmariin teoksesta Aleksanteri I:n aika.

Vähitellen olivat talonpojat alkaneet toipua siitä häviön tilasta, johon iso- ja pikkuvähi oli heidät syönyt. Siinä syy, minkä tähden veron korotus kävi isäntien ensimmäiseksi ja lähimmäksi tarjottu. Niin monta oli heillä tullaista luvata suoraan rikkomatta sortaa talonpoikia, että nämä pahempaa välttääkseen monissa paikoin "vapaaehtoisesti" suostuivat lisäveron maksuun ja ennennäytettyä palkkion suorittamiseen. Mutta tosin paljolti he kieltäytyivät, ja silloin kysymys talonpoikien ja isäntien keskinäisestä asemasta oli oikeuksien ratkaistava.

Niin kuin hänen naapurinsa, niin parooni Frederickskin vaati talonpoijaltaan korotettua veroa ja tahtoi muullakin tavoin muuttaa heidän velvollisuksiensa ja etuistensa. Talonpoika panivat vastaan ei-vätkä edes väittäneet mitään tuomioista, joilla oikeudet toinen toisensa jälkeen — lukijia muistakoon, että käskynhaltajalaitos juuri vähäistä aikaisemmin oli pantu Suomessa voimaan — määräsi, että heidän oli joko suostuminen isäntän ehtoihin tai lähteminen tiloiltaan. Ja pian käviin ilmi, että vanhempi käsitys jonka mukaan isäntillä ei ollut oikeutta mielen mukaan määrätä alustalastaista veroa, jellellä oli maanun ja ylempien välinomaisissa vahvasti edustettuna ja että niinkään hallitseva senaatti Pietarissa ei miellellään vedostanut päätöstä, joka viskasi enemmän kuin 3,000 ihmistä maantiele. Viitaten säädöksen kuvernementin hallintoa koskevassa yleisessä asetuksessa määräsivät senaatti, että parooni Fredericksin ja hänen alustalastaista riita oli Viipurin kuvernementin hallituksen ja paikkakunnallisten tribunaalien yhteisessä tuomittava.

Perustuen kaikkiin näihin asiahuaroihin kuvernementin hallitus ja tribunaalit yhteisessä tuominnassa lausuvat sen mielipiteen, että krunnuttu tilojen lahjoittaminen talonpoikaan ja kaikkine etuineen isäntänsä suostumallaan.

on täysin mahdollinen. Me tahdomme poistaa etupäässä taloudellisten luonnottomien epäsuhteiden aiheuttamat puolevirat ja puolemielen. Sijalle asetamme kaikessa yhteishyvän. Tässä mielessä olemme lähenteet herättämään Suomen kansaa näkemään uuden elämän mahdollisuuden, elämään, jossa kokonaisuuden etu toteutuu ja jossa kaikilla työväkeillä on tilaisuus hyvinvointiin.

Tämän kaiken käsittelevät nykyisen järjestelmän ja rahavallan päätukijat, joitten etuilla ja hyvät olot perustuvat kansamme riitaan ja rikkinäisyyteen sekä työväkevien huutavaan kurjuteen ja puutteeseen. Siksi he hinnalla millä tahansa koettavat estää toimintamme.

Kun Suomen kansa herää kokonaisuuden edun kestävällä pohjalla vaalimaan elinotunsa, silloin kaatuu myöskin nykyinen järjestelmä saalistajineen ja sen tukipylväät paljastuvat ja osoittautuvat yhteisen kansan pettureiksi ja hylkiöiksi.

viksi. Täten eri tahoilta ahdistettuna päätti senaatti hakea selitystä Ruosin viirastolta. Viipurin kuvernementin hallitus sai käskyn kuulustella mitä keskinäisiä oikeuksia ja velvollisuuksia oli lahjoittajien tilojen isännillä ja alustalaisilla Ruosin puoleisissa rajamaakunnissa. Ennen pitkää syksyllä v. 1793 saapuikin senaattiin Kyminkartanon läänin maaherranviraston antama selvitys. Se sisälsi ensiksikin huomautuksen, että talonpoikain ulosteja ja asutus-oikeutta koskeissa riidoissa pantiin aina lahjoituskirja tuomion päätusteeksi, siitä kun tuli näkyviin, oliko krunnu lahjoittanut tilasta suoritettavan veron vai itse tilan. Edellisessä tapauksessa ei lahjoituksen saaja voinut tilan asukkailla muuta vaatia kuin krunnun luovuttaman veron, jälkimmäisessä sitä vastoin oli hänen oikeus määrätä heille veroehdot ja karkoittaa heidät tilalta.

Se oli selvitys, joka oli Karjalan talonpoijille hyvikin vaarallinen, sillä jos heidän asiansa riippui vain lahjoituskirjoista, oli se kerrassaan hukassa. Lausunnossaan oli maaherranvirasto kyllä ohimennen maininnut, että perintötiloilta krunnu ei voinut muuta lahjoittaa kuin veron, mutta että talonpoikien asukas-oikeus krunnu-tiloilta oli aikojen kuluessa vakaantunut mistään vakaantunut, siitä se ei mitään huomauttanut. Ja se selkeä kuitenkin oli tärkein ilmoitus, jos mieli välttää tietoja, jotka sovitettuna venäläisen Suomen oloihin veivät harhaan.

Kulvi vuosia ennenkuin asia joutui sen pitemmälle. Mutta unohtumaan ei parooni Fredericksin sitä laskenut. Sitten kun vihdoin senaatin kolmas osasto oli sitä käsitellyt, joutui sen ehdotus hänen pyynnöstään ja keisarin nimenomaisesta käskystä senaatin yhteisistunnona tutkittavaksi. Enemmistö hyväksyi kolmannen osaston ehdotuksen, ja 15 p:n helmik. 1798 se saavutti hallitsijan vahvistuksen.

Siten siis riidat Pyhäjärven Taubilassa, kestätyään toista vuosikymmentä, olivat johtaneet yleisiin lahjoitusmaita koskeviin säädöksiin. Venäläisellä kannalla näytti päätös ehkä hyvikin kohtuulliselta, — eihän se sallinut isäntien mielivaltisesti veroja korottaa. Mutta Suomen talonpoikien silmissä oli se varmaankin loukkaava väkivallanteko. Siksi ei kuitenkaan vuoden 1728 veromääräysten syyttämistä käy väittämään. Jo alkuun sakin oli ne aloittu jonkun ajan kuluessa tarkastettaviksi; ja Ruosinikin lain mukaan verorevisionien uudistus krunnu-tiloilta kyllä oli mahdollinen. Asian niin ollen se menettely veron määräämisestä, jonka Venäjän hallitus v. 1798 säasi, ei loukannut maanun väestöä vahvistettuja oikeuksia. Sitä vastoin loukasi niitä jyrkästi se kiinnitys turpeeseen, joka saman ukaasin johdosta lahjoitusmailla tuli talonpoikien osaksi. Tosin aikaisemminkin pienempiä yrityksiä samaan suuntaan oli tapahtunut, mutta monet päätökset lahjoitusmaaroissa osoittavat tuomioistuinten ja senaatinkin aina vuoteen 1798 tunnustaneen talonpoikien muutto-oikeuden isäntistä riippumattomiksi.

Vieli oli toki, kun 19: s vuosisata koitti, ero tunntua venäläisen maaorjan ja Viipurin kuvernementin talonpojan välillä. Maasta erillään ei herra voinut tällaisista alustalastaista myydä, ja vapaasti hallitsi talonpoika irtainta omaisuuttaan, saattoi pa haastaa isäntänsä kärjään vastaanamaan sorrosta ja väkivallasta, joka oikeus hänen säätöveljiltään Venäjällä oli kokonaaan kielletty. Pääkohdissaan lahjoitusmaitten talonpoikien juriidinen tila vuosisatamien alulla oli sama kuin ennen muinoin Rooman keisarikunnan n.s. kolonien kolonialaiteutien myöhemmällä kehityksellä. Molemmat nämä kansalluokat olivat turpeeseen sidottuja eivätkä kuitenkaan orjiksi luettuja, molempien verot ja suoritukset herralle oli valtiavirastojen myötävaikutuksella määrätty.

Suomessa tätä myötävaikutusta vuosina jälkeen Taubilan riidan ratkaisun lakkaamatta kysyttiin. Isäntät riensivät heti veron monin kerrin korottamaan, mutta talonpojat tuskin missään suostuivat hyvävä. Käskynhaltajalaitos — oli, niinkuin ylempänä kerrottiin, jo v. 1796 lakkauteen ja Ruosin-aikeiset tuomioistuinten jälleen pantu voimaan. Niilhin nyt juttuja tulvimalla tulvi ja tällakin kertaa parooni Fredericksin ja hänen alustalastaista riita oli vaikutuksestaan muita huomattavampi.

Isäntät näyttivät voitaneen. Mennyt oli talonpoijia entinen alhainen vero, niinkuin vapaan miehen muuttoloikeuskin. Mutta liian kiereellä oli jousi pingotettu. Epätoivossaan, jota uusi rasitus, venäläisen sotaväennot, enensi, asettuivat talonpojat monin paikoin vastarintaan. Kolonista 88 talonpoikaismetellä mainitaan nollia vuosina tapahtuneen. Niiiden kullistamiseksi täytyi turvautua sotamiestenkin apuun, ja monella tilalla näkyi olleen sääntä, että ainoastaan asellinen pakotus sai talonpojat päivätoitten suorittamseen.

Isäntät näyttivät voitaneen. Mennyt oli talonpoijia entinen alhainen vero, niinkuin vapaan miehen muuttoloikeuskin. Mutta liian kiereellä oli jousi pingotettu. Epätoivossaan, jota uusi rasitus, venäläisen sotaväennot, enensi, asettuivat talonpojat monin paikoin vastarintaan. Kolonista 88 talonpoikaismetellä mainitaan nollia vuosina tapahtuneen. Niiiden kullistamiseksi täytyi turvautua sotamiestenkin apuun, ja monella tilalla näkyi olleen sääntä, että ainoastaan asellinen pakotus sai talonpojat päivätoitten suorittamseen.

Kielikysymys ja SKJ.

Vastustajamme ovat levittäneet meistä parjaustarkoituksessa perättömiä juttuja m.m. kielikysymyksestä. Siksi katsomme olevan syytä siihen lyhykäisesti seuraavassa kajoa.

Ennenkuin voi käsitellä meidän suhdettamme kielikysymykseen, niin täytyy tuntea meidän työme ja aatteemme. Silloin vasta voi ymmärtää, miten meillä on tarkoitus ratkaista kielikysymys.

Koko ihmiskunta on uuden ajanjakson kynnyksellä, taitekohlana on maailmansola.

Ennen maailmansolaa oli kysyntä näennäisesti rajaton, ihmisellä näytti olevan rajoittomat mahdollisuudet myydä työtänsä ja palveluksiansa. Maailmanrajon jälkeen tuli näennäinen kysyntäpula, ihmiset eivät voineet nyt vain rajoitettua määrässä myydä työtään. Näin joutuvat kansat enemmän tai vähemmän vetäytymään kuoreensa, kuten on tapahtunutkin. Kansat saavat oppia luomaan riittävän runsaan palveluksen käytön oman kansapiirinsä keskuudessa ja sitten vasta kansanvälisesti. Tässä on siis kansapiiri, kansakokonaisuus, sen elu määräävä tekijä ja se taistelu, jota me suoritamme ensiksi valistustyön muodossa ja lopuksi sitä käytäntöön soveltamalla, tähtää juuri siihen. Se koskee tuon kansapiirin hyvinvointia, siis koko Suomen vallion rajojen sisäpuolella olevan kansanyhteisön toimintaa. Se koskee niin ollen samalla lailla kaikkia tämän maan hyväksi työväkeviä kansalaisia kieliryhmään katsomatta.

SKJ:n päätehtävä ja taistelu on kokonaa kielikysymyksen ulkopuolella ja toisaalta sokeutunalla kieliriitoihin tässä vaiheessa, jolloin kielikysymystä nykyoloissa enemmän kuin muutakaan kysymystä ei voida kokonaisuuden edun mukaisesti ratkaista. Jos järjestöme tähän kysymykseen takertuisi, se samalla vaarantaisi päätehtävänsä, jonka vastuunantamisen tehtävän se on itselleen ottanut. Tänä aikana voidaan kieliriidoilla hoitaa kyllä intohimoja ja siten sivuuttaa kansamme elinkysymykset, mutta siihen emme halua yhtyä. Myöskään taktikoinen tässä kysymyksessä ei meidän periaatteillemme mukaisesti voi tulla kysymykseen. Kun meidän kansamme on kokonaisuuden edun tunnustaneen herännyt työskentelemään, silloin se asiantuntemuksella ja täysin pätevästi voi elineturhien puitteissa ratkoa kielikysymyksenkin yhdessä kansamme elinkysymysten kanssa.

Silti ei tässäkin vaiheessa järjestöme voi eikä tahdokaan kielikysymykseenkään nähdä pysyä kylmänä ja vain syrjästäkatsojana. Mutta edellämäinnittu kokonaisuusperiaate jo sinänsä määrittelee, ettei SKJ kielikysymystä pyrkään ratkomaan yksipuolisesti huomioon ottamalla vain yhden näkökannan, jolloin toinen tai toinen kansansa joutuisi kärsimään. Näin ollen yksityiskohtainen kielikysymyksen ratkominen on asiantuntijakysymys. Asiantuntijankysymystä kokonaisuuden kannalta eivät nykyiset valtiolimme pysty löytämään. Vasta kun uuden elämän kansalaisia herättävä henki syntyy, voidaan kielikysymys onnellisesti ratkaista.

Suuntaviivoina kielikysymystä ratkaistaessa pitää SKJ seuraavaa:

SKJ pitää luonnollisena Suomen muodostumisen suomenkieliseksi valtakunnaksi. Valtakunnan kieli on oleva suomi, ruotsinkielellä on määrätty edellytyksen paikalliskielen oikeudet. Hallitus- ja virastokielenä on suomi. Ruotsinkielellä paikkakunnilla on ruotsinkielellä oikeus hoitaa hallinto- ja virastot omalla kielellään kansakokonaisuuden edun pohjalta. Kulttuurialalla tulee luonnollisesti myöskin suomi valitsevaksi kieleksi. Alkeisopetuksessa ruotsinkielellä seuduilla tulee tarpeen mukaan ruotsinkieli käytettäväksi. Korkeampi koulunopetus tulee tapahtumaan suomenkielellä. Kuitenkin sikäli, kun ruotsinkielellä alueita varten tarvitaan kokonaisuuden edun puitteissa ruotsinkielistä korkeampaa opetusta, on sitä järjestettävä valtion toimesta. Tämän kumminkin tulee tapahtua erillään suomenkielisestä opetuksesta ja suomenkielisten tarpeita haittaamatta.

Ruotsinkielisten suomalaisten oma etu jo vaatii voidakseen hankkia toimeentulomahdollisuutensa Suomessa, suomenkielisen taitamista.

Yksityiskohtien kielikysymyksessä emme halua sokeutua. Miten käytännössä yliopisto-opetuksessa erotetaan suomen- ja ruotsinkieliset, jotta päästään tästä suurelta osalta keinotekoisesta kieliriidasta, on meidän kannaltamme ennenkaikeista, kuten yllä jo perustelimme, ruveta tässä lähemmin käsittelemään.

Luojan sormien . . .

(Jatk. siv. 1.)

saan vuodentulon muodossa, vaan työllön. Kun on vuodesta vuoteen jatkuvasti samoja sarkoja kynänyt, samoja oja kaivanut, samat tutut metsäpolut kulkenut ja saman mielenpöyran takaa päinvan nousevan nähtyn, niin muodostuu työntekojen samassa ympäristössä jonkinlaisiksi tottumuksiksi. Ja totumus on mieluista, ja ympäristö tuttu ja rakas.

On pitänyt vuosisatojen kuluessa monesti miehen lähteä maahan puolustamaan, on kotiin tultuaan ollut pakko tavata tupansa poltettuna ja perheensä jossain korven kätöksessä piilossa ellei huomannut kotonaan omana. Mutta aina on mies kestänyt osansa, onhan löylynyt kotikonnalla tultuja esineitä, tultuja polkuja, tultuja kynnoja, ja lähi-naapurinkin on nähty palaavan hyvissä voimin. On ollut siten helpompi taas alkaa vanhojen, omien miustojen turvin. Ei siinä ole silloin tarvittu vahinkokelmia eikä tehdä kustannusarvioita. Onpahan vain siitä huolimatta omin voimin toimeen tultu, ja eläähän on täytynyt. Ja **työn tulokset ovat jälkipolville säilyneet kansallisuusmuutoksena.**

Ymmärtääkö Suomen kansa arvioida kielikysymyksen merkitystä on vielä huomattava, että lahjoitusmaitten lukumäärä vuosisadan viimeisellä vuosikymmenellä uusien lahjoitusten ja n.s. arentien johdosta melkoisesti lisääntyi. Lopulta noin 60,000 henkeä asui herralle lahjoitetuilla alueille, ja kun Suomen valtio sittemmin 1860-luvulla aloitti luvastamistoimensa, käsitivät lahjoitusmaita 994 maantallia. Nämä numerot ja ennen kaikkea lahjoitusmaakysymyksen edempänä kuvattava vaikutus Aleksanteri I:n kantaan Vanhan Suomen asiassa oikeuttanevat ylläolevan esityksen suhteellisen laajuuden, mutta kukaan meistä sili unohtuko, että pöyryttävää sortoa jo kurjuttu oli kyllä lahjoitusmaitten ulkopuolellakin runsaasti tavattavana.

Oikein ymmärtääksemme näiden surkeiden olojen merkitystä on vielä huomattava, että lahjoitusmaitten lukumäärä vuosisadan viimeisellä vuosikymmenellä uusien lahjoitusten ja n.s. arentien johdosta melkoisesti lisääntyi. Lopulta noin 60,000 henkeä asui herralle lahjoitetuilla alueille, ja kun Suomen valtio sittemmin 1860-luvulla aloitti luvastamistoimensa, käsitivät lahjoitusmaita 994 maantallia. Nämä numerot ja ennen kaikkea lahjoitusmaakysymyksen edempänä kuvattava vaikutus Aleksanteri I:n kantaan Vanhan Suomen asiassa oikeuttanevat ylläolevan esityksen suhteellisen laajuuden, mutta kukaan meistä sili unohtuko, että pöyryttävää sortoa jo kurjuttu oli kyllä lahjoitusmaitten ulkopuolellakin runsaasti tavattavana.

Rahatalous tuo maamiehelle toisenkin kompastuskiven. Rahan mukana nimittäin tunkeutuvat maamiehen seuraan myös rahalla-ansaitsevat. Nämä tietienkin tarkoittavat «vain maamiehen parasta» antaessaan tälle rahaa lainaksi roimaa korkoa vastaan! Maamiehen täytyykin tiedollaan olla kohtalaisen toimiluoshtajan, ennenkuin hän on kykenevä arvioimaan, kuinka paljon hän uskallata ottaa lainan uudistuksia ja parannuksia varten. **Mutta sattuivat lukuisat vararikot ovat osoittaneet, ettei niin ole ollut laita.** Ja syy siihen ei liene ollut ainoakaan koulun vähyys! Päivä-

(Jatk. siv. 4.)

ULKOMAAT.

20.4. Lontoossa tuomitaan jyrkästi Ranskan suhtautuminen Saksan varustautumiseen *

20.4. Tanskan merimieslakko on päätynyt. Laivanvarustajain ja merimiesten välillä aletaan sovitteluneuvottelut. *

21.4. Mussolinin Italiassa supistetaan valtion menoja, lasketaan teollisuuden tuotantokustannuksia ja hintoja alennetaan. *

21.4. Englanti valmistelee uutta aloitetta varustuskysymyksessä. *

21.4. Puoluekielistä Virossa vaikeuttavat kunnallishallinnan uudistusta. *

22.4. Englannin ja Italian välillä tapahtuu varustuseuuvotteluja. *

22.4. Havallan «kapinallisia» odottaneet yleinen armahdus. *

22.4. Japanin politiikan sanotaan uhaavan rauhaa Kiinassa. *

23.4. Madridissa oli eilen verinen lakokäpää. *

23.4. Ranskassa on sattunut suuri pankkiromahdus, kysymyksessä on useita satoja miljoonia frangeja. *

23.4. Jugoslavian suuressa kaivosonnettomuudessa tuli 250 kuollutta. *

23.4. Kiinan ja Amerikan välillä tapahtuu salaneuvotteluja. *

24.4. Englannissa epäillään, että Neuvosto-Venäjän puuttavaroilla ensin jalostetaan Suomessa. *

24.4. Japanissa on suojelusoikeus Kiinaan nähden. *

25.4. Englanti on antanut Japanille nootin Kiinan kysymyksessä. *

25.4. Viron riigikogun istuntopäivi on lopetettu riigivaneman asetuksella. *

26.4. Havallassa kielletään puolueet. «Iänmaallinen» joutama kuuluu jäävän ainoaksi poliittiseksi liikkeeksi. *

SKJ-jäsenet ja lehtemme lukijat: velvollisuutemme on käyttää lehdesämme ilmoittavia liikkeitä.

HUOM! VAPPUNA HUOM!
SIMAA JA TIPPALEIPIÄ,
Maukasta kahvia ja virvokkeita.
SUOMEN KANSAN JÄRJESTÖN kerhohuoneissa.
Helsinki, E. Makasiininkatu 6. 3. kerros.
TERVETULO!

Primulan Kahvila
Heikink. 14, 2. kerros.
Puh. 21579 ja 22774.

Primulan Kahvila
Laivurink. 10.
Puh. 36803.

KULTAINEN KISSA

Unioninkatu 24. Puhelin 34 443.
Ravintola ensiluokan tarjoilu- ja keuhkuisin. — Kahvila tunnelitunteine orkesterineen. — Baari suurin cocktailvalikoimien.
Vappunaatoksi illallistilauksia otetaan vastaan puh. 34 443
hinta vain 30.—.

VAPPUNAATOKSI ILLALLISTILAUKSIA
kello 3:een.
VAPPUNA KAHVIKONSERTTI
kello 15—17.

Ravintola Seura
Hämeentie 32, Puh. 71 370.
Viihtyisä ruokailupaikka. Halpoja aamiaisia sekä annosteltaita. Anniskelu. Whisky, viini, punssi ja olut.

RAVINTOLA
Runebergink. 41, Helsinki.
HYVÄ RUOKA. OLUTTARJOILU.

Oy. Ravintola Keidas Ab.
Tehtaank. 12, Puh. 39 588.
ANNISKELUOIKEUDET

Ruokala ja Kahvila
Pursimiehenkatu 13.
Puh. 29 717.
SUOSITTELLAAN.

Ruokala ja Kahvila
»EURA«
Hämeentie 92, Puh. 72 468.
Oluttarjoilu.

Ruokala "Marjatta"
Höyhönkatu 7—9.
Puh. 72 979.

Ruokala ja Kahvila
Kruunuvuorenkatu 1. Puh. 28 511.
Oluttarjoilu.

Ruokala ja Kahvila "Luotsi"
Luotsinkatu 13, Puh. 31 679.
Oluttarjoilu.

RUOKALA JA KAHVILA
Iso Robertinkatu 16.
Mielialava ruokailupaikka.
Suositellaan! Puhelin 34 457.

Ruokala Kahvila Iso-Robertink. 41
Tarjoillaan hyvää ja ravitsevaa ruokaa ja kahvia. — Ulkotilaukset puh. 39 738.

Kahvila-Ruokala
Malmirinne 1.
Puh. 33 534.

RAVINTOLA LOKKI
Unioninkatu 18. — Puh. 36 776.
Huoneita kokouksia ym. tilaisuuksia varten.

RAVINTOLA
Tuorimpunokatu 7.
Puh. 21 308.
Suositellaan.

RUOKALA KAHVILA
Lapinjahdenk. 21.
Ulkotilaukset puh. 33 596.

RAVINTOLA
Korkeavuorenk. 7.
Puh. 29 201.
Soittoja iltaisin.

Ravintola „ELBE"
Pohj. Makasiinik. 3.
Puh. 28 758.
VIINI JA OLUTTARJOILU

ALPPILASSA
VAPUNAATTONA
pidennetty aika klo 5:een.
VAPUNPÄIVÄNÄ
Y. L. laulaa klo 11.
Kalevan Laulajain ulkoilmakonsertti klo 3—5. Joht. Felix Krohn. Pääsymaksu 5.—
Pöytätilaukset puh. 72 293.

Ruokala ja Kahvila
Porthaninkatu 9, Puh. 73 244.
OLUTTARJOILU.
Ruokala ja Kahvila
Kaisaniemenk. 4 (2. krs.). Puh. 38 730.
Satama Ruokala
Sörnäisten satamassa. Puh. 72 193.

WALENCIA
KAHVILA RAVINTOLA
Eerikinkatu 12, puh. 35 126
SUOSITTELLAAN

Helsinkiiläiset, nauttikaa terveellistä ja virkistävästä kuohuvasta **Golf Casinolle,** jossa perillä voitte syödä hyvän aamiaisen Smk:lla 15:— (voileipäpöytä, pikkulämpin ja lämminruoka) **PAIVALLISIA. ILLALLISIA.** — Vapunaatoksi illalliskortteja saatavana ravintolan kassasta. —

"Herää Suomi" maksaa tästä vuoden loppuun Smk 32:—

— Lehtemme lukijat, Maalausliikettä Fredrikinkatu 30 suositellaan. Siellä tehdään kaikkea maalauksena kuuluvaa työtä sekä huonekalumaalauksia halpoihin hintoihin. Viitt. ilmoitukseen.

CASINO Siltasaarenk. 22. Puhelin 72 939.
Sunnuntai kello 3:15 alkaen
MYRSKY YLI AASIAN
Valtavasti vaikuttava jännittävä elokuva Kiinan sisällissodasta. — Päähenkilöt: Nils Asther ja Barbara Stanwyck.
Tällä viikolla:
UNOHDETUT KÄSKYT
Mahtava elokuva nykypäivien Venäjältä. Lepille näytös sunnuntai ja Vappuna klo 1:30.

— **Tivoli Hesperia** Hakaniementorilla. Koteja Kodittomille Lapsille r. y:n hyväksi avataan t. k. 28 p:nä klo 18. Paljon uutta, hauskaa ja mielenkiintoista ohjelmaa. M. m. surmanajo, maailmanpyörä, sirkus, paljon uutta ohjelmaa, taikakeinu, karuselli, tanssilava y. m., y. m.

— **Uusi Tivoli** Coren Kampin kintillä avataan lauantaina 29 p:nä t. k. klo 13. Paljon uutta, ennen näkemätöntä ohjelmaa. M. m. ihminen kanuunan kuulana, kanuunalla ampumista y. m. monipuolista suurtuloohjelmaa. Voittovarat tulevat lastensuojelutyön edistämiseksi.

Luojan sormien . .

(Jatk. siv. 2.)

vastoin nekin ovat osaltaan lisänneet maamiehen rahanmenoja verojen muodossa.

Maatila ei tule koskaan olemaan rahamiehelle mikään »loistava affääri». Sillä jos sellainen ostaa, niin mitä parhaiten hoidettuna voi se tuottaa siihen sijoitetulle rahalle parin prosentin koron. Kun siis tällainen keinottelija ostaa tilan eikä kykene sitä hoitamaan, niin hän koettaa myymällä sen toiselle isommasta hinnasta saada tappionsa takaisin, joten tilan hinta täten nousee. Keinottelija tavallisesti myös ryöstää tilan ja pelot puhtaiksi ja sitten häviää kansallismaisuutta. Siitä syystä annettakoon maatilalla olla vain sellaisen käsissä, joka ei hoida sitä saadakseen voittoa vaan hoitaa sitä omana kotikontonaan. Tämä hoitotapa takaa myös sen, että kansallismaisuus ja kansallisen sivistyksen pohja säilyvät.

Aikojen kuluessa on maamieheä syntynyt katkeruus herrasväkeä kohtaan. Tämän katkeruuden syy on ollut, paitsi verorastuksia, ennen kaikkea se, että aina viime aikoihin asti herrasväki ei ole puhunut maamiehen omaa kieltä. Tästä syystä nämä ryhmät ovat olleet vieraita toisilleen elämäntapomuksiltaan ja tavoiltaan. Ja vaikka tämä luonnottomuus on nykyisin jo melko pienen suupistunut, sillä ovatthan maamiehen omat pojat jo sivistyneisömmen etunäkö, niin kyttee maamiehiä vielä jonkinlainen periytyvä ennakkoluulo esim. virkamiehistöä kohtaan. Ja sen tähden on hyvin ymmärrettävää, että maamies tahtoo virkamieheksi valmistuvalle pojalleen korkeakoulutuksen omalla kielellään.

Maamiehen puolueen, maalaisliiton, tunnepohja lieneekin, paitsi taloudellisia kysymyksiä, löydettävissä juuri halussa päästä itse määräämään välittämättä herrasväestä. Onhan niin turvalista tietää, että on omia miehiä asioista päättämässä. Ja päätöksistä onkin tehty, on rakennettu kouluja ja rautateitä, on säädetty tulleja ja vientipalkkioita j. n. e. Kaikki tuo on tietenkin aikanaan maksettava, mutta saahan sitä rahaa lainaksi. Intoa on siis ollut ja tarkoitus hyvä.

Mutta aikansa kutakin. Epäilemättä on »avallinen suomalainen mies» jo tullut huomauttaa, että herroja voidaan kyllä komettaa, mutta ei herrojen rahojia. Ja raha vastii aina omia takaisin, ja vähän enemmänkin. Maalaisliitto joutuu välttämättömyyden pakosta pulman eteen, sillä sen huomaa, ettei sitä rajallomasti voi lainauksiin turvautua. Sillä tavoin jää paljon hyvää ja tarpeellista vielä maalaisliitollekin aikaansaamatta. Tuppautuvatpa siinä sivussa unohtumaan ne kielikysymyksetkin.

On maalaisliitolle toinenkin pulma edessään, nimittäin pitää laumansa jatkuvasti koossa. Osa maalaisliiton kannattajista on näet »valkoisia». Mutta on siellä myös runsas annos sellaista »vaaleanpunaista» väkeä, joka hyvin herkästi vaeltaa omiensa tykö, s. o. sosiaalidemokraattien joukkoon, sillä onhan tunnettua, että suuri joukko pienviljelijöistä jo nyt kuuluu taaluksi viime mainittuun puolueeseen.

Jos kansa haluaa elää omavaraisesti, niin täytyy olla olemassa joku vissi suhde eri tuotantoalojen välillä, jonkinlainen tasapainotila. Kaikki eivät voi viljellä maata, sillä tarvitaan myös teollisuuslaitoksia, viirastoja, kouluja j. n. e. Mutta välttämätöntä on, että tärkeimmät tarpeet saadaan omasta maasta. Tämä vaatimus asettaa maamiehen erikoisasemaan, sillä hänen työnsä tuotteilla elävät, paitsi häntä itseään, kaikkien muiden ammattien harjoittajat. Maamies voi hätätilassa tulla omillaan toimeen, mutta muut eivät. Tästä syystä on silloinkin, kun eri tuotantoalojen välinen tasapainotila on jostain syystä häiriintynyt, kansantaloudelle varmempaa käyttää varaventiiliä uusien viljelyksien kuin esim. nussia paperitehtaita.

Mutta uutisviljelijä tarvitsee rahaa. Hän ei kykene maksamaan »käypää» korkoa. Miltä tehdä? Vastaus: Uutisviljelijälle on annettava rahaa ilman korkoa tai pienellä korolla. Jos hän kykenee raivaamaan uutta peltoa, uutta tuotantaa kansallismaisuutta, ja sen kunnonkiesse hoitamaan, niin voidaan tätä pitää hänelle annettuna lainan täysiärvoisena katteena. Ja koska katteita rahalle on täten tiedossa, ei sitä kaletta tarvitse ulkomailta lainata korkoa vastaan. Mistä taas johtuu, että ei ole tarvetta vaatia korkoa lainasta uutisviljelijöiltäkään.

Paitsi pienviljelijöitä lukeutu suuri joukko maataloustyöväkeä sosiaalidemokraateihin. Kun pienviljelijä on siinä joukossa luultavimmin rahotusvaikeuksien takia, on maatyöläinen sosiaalidemokraatti vähäisen palkan ja ennen kaikkea vähäisten eteenpäinpääsymahdollisuuksien takia. Jos hän näissä molemmissa suhteissa näkisi edessään paremman tulevaisuuden, niin tuskin hän olisi niinkään herkkä marxilaissagittareita kuuntelemaan. Ovatko esim. matkailustien asunot-olot ihanteelliset, hyvät tilanomistajat? Ja onko rahapalkka vai osittainen luontopalkka tarkoituksenmukaisempi? Näissä kysymyksissä on

Vapunpäivänä klo 14 (2 i.p.)

SKJ-Kerholla E. Makasiinik. 6 JUHLA
Työn kunniaksi
PUHUVAT: Kari, Alfthan, Sade ja Raikas.
Torvisoittoa ja orkesterin soittoa.
Pääsy on vapaa.

ILLANVIETTO

Vappuaattona klo 20.
SKJ-Kerholla, E. Makasiinik. 6, 3. kerros.
Ohjelmaa runsaasti, iloa riittämiin.
Jäsenet tuttavineen tervetulleita
Ilta on lehtijaoston hyväksi.

Kalakukko-ilta

SKJ-Kerholla E. Makasiinik. 6. lauantaina t. k. 28 p:nä alkaen klo 20.
Ohjelma puoleensavetävä! Savolaista huumoria!
Jokainen täkäläinen jäsen tuttavineen saapuneen lauantai-iltana rättoisesti viettämään ja samalla tukemaan lehtijaostomme työtä.

Nuorukaisia

otetaan myymään sanomalehtiä ja kirjallisuutta. Lähemmin tämän lehden konttorissa.

Maukasta kahvia ja virvokkeita klo 10—22 ja aamiaisia arkipäivisin 12—14 hintaan Smk. 5:—.
Käykää tutustumassa!
S. K. J:n KERHOHUONEISTOLLA, E. Makasiininkatu 6, 3. kerros.

näinkin osattava ajatella työläisen kannalta. Jos hän sen tekee, niin eiköhän se näy ajantilaan työtuoksina. Maanviljelys on se runko, jonka varassa muut elinkeinot ja kansallinen sivistys versovat. Mutta maanviljelys ei voi jatkuvasti työntää liivakehäänsä muille aloille. On siis saatava aikaan itse maanviljelyksen piirissä terveen kiertokulku ja laajentuminen. Tämä käy päinsä siten, että tiloja ei tarpeellomasti pienennetä perintojaossa, vaan asetetaan väestön lisääntyessä uusia

alueita, mikä on mahdollista, jos rahatoiminta järjestetään ajantukaiseksi. Jokaisella maanviljelyksessä työskentelevällä on oltava mahdollisuus kyttyänsä mukaan seuraavaan eteen: maatyöläinen — uutisviljelijä — pienviljelijä — suurviljelijä. Jos sitten esim. suurviljelijällä on useampia poikia, niin on näiden, elleivät peri tilaa, jouduttu kotivävyiksi tai opintielle, ruvettava maatyöläisiksi tai uutisviljelijöiksi ja siitä vähitellen työskenneltävä eteenpäin.

Äidin päivä. Suomen Valkonauhaliiton äitienpäiväjoukko on sopiva tervehdys äidille äitien päivänä, toukokuun toisena sunnuntaina ja muulloinkin. Saatavana 5 Smk. 5:— + lähetyskulut 5 Smk. 1:— Valkonauhahdistyksistä, kirjakaupoista ja Suomen Valkonauhaliiton toimistosta Liisankatu 27, Helsinki. Puh. 22 124.

Teitä arvostellaan
ei ainoastaan pukunne, vaan myöskin jalkineittenne perusteella.
Kevät- ja kesäjalkineenne
statte edullisimmin meiltä
Kenkäkauppa K. H. SAINIO
Helsinki — Hallituskatu 12 — Puhelin 26 068.

Biljardisali
avattu UNIONINKATU 19. Puhelin 28234.
Biljardit I luok. kunnossa.
Tarjoillaan kahvia, voileipiä, virvokkeita y. m.

MUOTO- JA PASSIVALOKUVAT
parhaiten saatte meiltä. Huom! Jo kautta maan tunnetuksi tullut pienoisovalokuvamme maksaa ainoastaan 15:— tus.
KUVAKESKUS OY:n VALOKUVAAMO
Helsinki. Kluuvikatu 8. Puh. 39 033.

F. Kontio
Hämeentie 1. — Puhelin 71 564.

Myy kaikkea matalousalaan kuuluvia tuotteita: voita, lihaa, kananmunia ym. ym.

V. NURMINEN
Vesijohto- ja Peltisepänliike.
Verstas: H. K. Rauhank. 8, Puh. 21 817.
Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä. Puhelinvastaus kaikkina aikoina.
V. H. HEIMONEN
Huonekaluliikkeen ja maalauksen.
Lonnrotink. 48, A. B. Puh. 38 087.

H. T. & M. Arvonen

Helsinki, Liisank. 27, puh. 32 673. Museok. 7, puh. 42 191. Pikku Robertink. 5, puh. 38 140. (Uusi liike). Myymme edullisesti kankaita ja lyhyttavaroita, sänkyvaatteita, patjoja, peitteitä, tyynyliinoja, lakanoita, huopia y. m. sekä naisten ja miesten alusvaatteita ja sukkaa, leikkikaluja, päivän halvimpiin hintoihin.

MAALAAMO

Teemme kaikkea maalarin alaan kuuluvaa työtä sekä huonekalumaalauksia halvalla. Puh. 38 081.

Lihaa on halpaa ja ravitsevaa.
Töölön Lihakauppa
Museokatu 17. Puh. 43 040.
Sivuliike:
Fredrikinkatu 81. Puh. 42 575.

Ojenna onnelle kätesi

sanoo vanha sananlasku. Oman-Avun arpajaisissa toimitetaan kolme arvontaa, joissa jokainen arpa on mukana ja voi voittaa kolme voittoa. Voittaja: 100,000, 3 à 25,000, 6 à 5,000 ja 10 à 2,000 mk. sekä rahasta käypää ostokortteja 1,000—40 mk. Arvonnat toimitetaan jo 5, 10 ja 15 p. toukokuuta, joten onnen odotus ei tule pitkäksi. Ostakaa paikkakuntanne kirja-, paperi- t. m. kaupasta tai suoraan Liikealalla toimivien työntekijöiden Oma-Apu r. y.:ltä, Helsinki, Heikink. 22, josta voi tilata myöskin postikortilla, lähetettäväksi postinmaksolla.

Siirtomaatavarakauppa

M. O. RANTA
Museokatu 46. Puh. 46284.
Käykää ostamassa. Suositellaan.

V. A. Palmu, Lihakauppa

Vanha kauppahalli 64 — Puh. 27 934.
Ensimmäistä tavaraa päivän halvimpiin hintoihin.

H. Kaksonen Kultasepäntiike

Helsinki, Mikonk. 8 A (pihan puolella). Puhelin 26 950.
Valmistaa ja myy kaikenlaisia kulta- ja hopeateoksia.
Kullasta ja hopeasta kaikenlaisia metalliesineitä.
Työn laatuun nähden halvat hinnat.

Jalkinekorjaamo

SIEVÄ
HELSINKI
Siltasaarenkatu 4. Puhelin 73 592.
SUOSITTELLAAN

Säästäkää syömällä järkevästi

sillä onhan aiheellonta tullausta maksaa päivällisestä enemmän kuin on tarpeellista.
HYVÄN PÄIVÄLLISEN saa 6:lla markalla
GRAND Automaatissa
Korkeavuorenkatu 15.
Puhelin 27 656.

U. Bergholm Tupakkakauppa

Erottaja 9. Museokatu 7.
Suuri valikoima tupakkaa ja tupakkamiesten tarpeita y. m. alaan kuuluvaa eri hintoihin. Tukussa ja vähitain. Puh.: 39 563, 43 736 Maaseudulle jalkivaatimuksella.

T:mi J. E. Elfving

Meilahti 26 C. Puh. 49 089.
Pääm. majarituitteita edullisimmin.

Puusepän liike

Helsinki. Hämeentie N:o 37. Puhelin 73 402.
Tekee kaikkia huonekalu-, sisustus- y. m. alaan kuuluvaa puusepän työtä.
Kohtuulliset hinnat.

Vaatturi A. RÄSÄNEN

Helsinki.
Kalevank. 23, Puh. 37 613.

Kuikutusliikkeitä: ARMAS BORG

Annankatu 14. Puh. 37 971.

AMMATTIOSOITEITA.

LIPPUJA ja VIIREJÄ
LIPPU JA VIIREJÄ
Helsinki. Iso Robertinkatu 21.

Autokorjaamoja.

Helsingin Autokorjaamo Oy, Turuntie 56, puh. 44 710, suositellaan.

AUTOHALLI. Museokatu 44. Puh. 45 993.

Faneerivarastoja:
FANERIVARASTO.
Lonnrotinkatu 13. Puh. 35 054.

Hattu- ja Pukuprässämöjä.

KESKUS. Simoonk. 8. Puh. 25 097.
Huonekaluliikkeitä:
V. OJALA. Siltasaarenk. 3, Puh. 73603.
Jalkinekorjaamoja:
POHJA. Unionink. 15, Puh. 2539.

Konepaja:

HELLMAN'in KONEPAJA. Albertink. 30. Puh. 38 997, 36 936.

Siirtomaatavarakauppoja:

M. O. RANTA. Museok. 46, puh. 46 284.

Kahviloita ja Ruokaloita.

KAHVILA ARABIA. Mikonk. 15. P. 24 900.

Kultasepäntiikkeitä:

H. KAKSONEN. Mikonkatu 8, A. P. 26 950.

Kultaa, Hopeaa ja Antiikkitarvotteita y. v.

Sekalaiskauppa. P. Makasiinik. 7. P. 37 707.

Leipomoliikkeitä.

VILJA. Tehtaankatu 16. Puh. 23 353.

Maalausliikkeitä.

Maalaustyöt suorit. hyvin ja halv. Mahlu & K. n. i. P. 36 033.

Maalaamoja:

P. Hyvärinen. Fredrikink. 30. Puh. 38 081.

Matkustajakoteja.

PÄIVÖLÄ. Bulevardi 28. Puhelin 30 252.

Metalli- ja Romukanpoja.

W. OHLA. Ruoholahdenk. 7. Puh. 21 327.

Osto- ja myyntiliikkeitä.

Oy. L. A. SALO. E. Makasiinik. 6. Puh. 30 188.

Parturiliikkeitä:

Richardink. 2. suositellaan.

Verhoilijoita ja punseppia.

Tuovinen, A. Uudenmaank. 20, puh. 37 126.

Sekalaisia liikkeitä:

HEDELMÄJALOSTUS OY. Puh. 24 075.

Hieromaloitosa ja luontais-hoitola

Helsingissä, Heikink. 20 A 13. Puh. 32 115.

Hierojat

Hämeentie 6, A. 7. Myös sunnuntaisin.

MUOTILIKE ANRI, Kaisaniemenkatu 3.

Suositellaan.

DESINFISOIMIS- JA PUHDISTUSKESKUS.

Punavuorenkatu 11. Puh. 22 773. Hävittää kaikki syöpalaiset takuulla. Huonekaluja, Leposohvia korjataan ammattitaidolla.

Uudenaikainen Kemiallinen Peru ja Väriäliike.

LUMIKKI. Arkadiank. 19. Puh. 42 183.

Vaatturiliikkeitä.

E. Manninen. Agrikolank. 13 B 22, P. 71 926.

S. K. J. TYÖTOIMISTO

Helsinki, E. Makasiinik. 6. Varmimmin maanantaisin klo 18—20.

Puhelin 24 100.